

Συντάκτης:

Ημερομηνία Δημοσίευσης: 09/01/2011

Οι προτεινόμενες θεσμικές αλλαγές για την τριτοβάθμια εκπαίδευση: Μια κριτική ματιά

του Θωμά Μαλουτα*

Οι θέσεις του Υπουργείου Παιδείας όσον αφορά τις απαιτούμενες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορούν να συνοψισθούν στο ακόλουθο τρίπτυχο:

1. Έχουν αλλάξει οι συνθήκες από την εποχή του νόμου-πλαισίου του 1982 και το μαζικό πανεπιστήμιο δεν ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις. Προτείνεται να αντικατασταθεί από ιδρύματα πολλαπλώς διαφοροποιημένα, που να ανταποκρίνονται και στη διαφοροποίηση της ζήτησης.
2. Πάσχει σοβαρά η διοικητική διάρθρωση του πανεπιστημίου. Προτείνεται να μετριασθεί η συμμετοχή της πανεπιστημιακής κοινότητας στη διοίκηση των ιδρυμάτων με παράλληλη αύξηση της διοικητικής τους αυτοτέλειας.
3. Το πανεπιστήμιο πάσχει όσον αφορά την Αριστεία, την εξωστρέφεια και τη διεθνή αναγνώριση. Προτείνεται αναβάθμιση μέσω αξιολόγησης σε όλα τα επίπεδα και αναζήτηση στελεχών διοίκησης και στις διεθνείς αγορές.

Τέλος του μαζικού πανεπιστημίου ή τέλος της κοινωνικής κινητικότητας;

Καταρχάς, οι θέσεις του Υπουργείου προσπερνούν το βασικό ερώτημα: Ποιο είναι το πρόβλημα και πώς τεκμηριώνεται; Είναι η ποιότητα των σπουδών; Είναι η σύνδεση με την αγορά εργασίας; Είναι το επίπεδο της έρευνας; Έτσι, υιοθετούνται, άλλοτε ρητά και συνήθως άρρητα, στερεοτυπικές αιτιάσεις εναντίον του πανεπιστημίου, οι οποίες δεν μπορούν να αποτελέσουν βάση σοβαρής συζήτησης και προσπάθειας για θετικές μεταβολές.

Οι θέσεις παραγνωρίζουν το ουσιαστικό κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα που σηματοδοτεί η διαπίστωση ότι έχει επέλθει το τέλος του μαζικού πανεπιστημίου. Η αίσθηση τέλους εποχής δεν είναι αβάσιμη, αλλά για διαφορετικούς λόγους από εκείνους που συνδέονται με τα εσωτερικά προβλήματα του πανεπιστημίου. Η αίσθηση της μαζικότητας και του κοινωνικά δημοκρατικού ρόλου για το πανεπιστήμιο χτίστηκε πάνω στη μαζική κοινωνική κινητικότητα, την οποία στήριξε αποτελεσματικά επί δεκαετίες. Οι διέξοδοι και οι προοπτικές που προσέφερε δεν ήταν κοινωνικά ενιαίες: στα μεσαία-υψηλά στρώματα προσέφερε κυρίως θέσεις στις επίλεκτες σχολές, ενώ στα ενδιάμεσα και στα χαμηλότερα στρώματα θέσεις στις «καθηγητικές» σχολές και σε εκείνες που οδηγούσαν στη δημόσια διοίκηση. Έστω λοιπόν και αν εν γένει αναπαρήγαγε κοινωνικά άνισες προοπτικές, η γενικευμένη κοινωνική κινητικότητα με την οποία συνδέθηκε προσέφερε ελπίδες κοινωνικής κινητικότητας και απέτρεψε σε μεγάλο βαθμό την ταξική οριοθέτηση του ονείρου κοινωνικής ανόδου μέσω σπουδών για το μεγαλύτερο μέρος του κοινωνικού σώματος.

Εδώ και δύο δεκαετίες η κοινωνική κινητικότητα περιορίζεται, όχι τόσο λόγω της οικονομικής συγκυρίας αλλά της μεγάλης διόγκωσης των μεσαίων κοινωνικών θέσεων, η οποία αποτελεί καθεαυτή τροχοπέδη για

περαιτέρω γενικευμένη ανοδική κινητικότητα σε συνδυασμό με την αδυναμία της αγοράς εργασίας να διευρύνει σημαντικά τον αριθμό θέσεων για υψηλού επιπέδου στελεχιακό δυναμικό.

Συνεπώς, αυτό που συχνά προβάλλεται ως αδυναμία του «μαζικού πανεπιστημίου» είναι, ουσιαστικά, το τέλος εποχής για τη μαζική κοινωνική κινητικότητα της μεταπολεμικής περιόδου. Το γεγονός ότι οι πανεπιστημιακοί τίτλοι έχουν πλέον μικρότερη πέραση στην αγορά εργασίας δεν αποτελεί, κατ' ανάγκην, ένδειξη ότι η ποιότητα των σπουδών έχει καταστεί προβληματική. Το γεγονός ότι οι απόφοιτοι ελληνικών πανεπιστημίων δεν συναντούν δυσκολίες όταν επιχειρούν μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό και το ότι δεν καταγράφεται μεγαλύτερη ανεργία όσων σπούδασαν στην Ελλάδα σε σχέση με εκείνους που απέκτησαν ομοειδείς τίτλους στο εξωτερικό αποτελούν σαφείς ενδείξεις ότι το πρόβλημα δεν αφορά, πρωταρχικά τουλάχιστον, το πανεπιστήμιο.

Συνεπώς, θεμελιώδες ζήτημα αποτελεί η κοινωνική κατανομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως πόρου που η αποτελεσματικότητά του στη στήριξη της κοινωνικής κινητικότητας φθίνει όλο και περισσότερο.

Διακυβεύματα πολιτικοϊδεολογικά και όχι τεχνικά

Στις θέσεις τονίζεται κατ' επανάληψη η ανάγκη διαφοροποίησης μεταξύ ιδρυμάτων και η μεγαλύτερη αυτοδυναμία που θα πρέπει αυτά να αποκτήσουν στη στρατηγική ανάπτυξής τους ώστε να αυξάνονται και οι επιλογές των υποψηφίων φοιτητών-τριών. Αυτό συνδυάζεται και με την πρόβλεψη περί ευγενούς ανταγωνισμού μεταξύ ιδρυμάτων, ο οποίος, μέσω της αξιολόγησης, θα ανταμείβει εκείνα με τις υψηλότερες επιδόσεις. Υποστηρίζεται, ουσιαστικά, ότι είναι καλό να αντικατασταθεί η κεντρική διαχείριση των βασικών στρατηγικών μεγεθών της ανώτατης εκπαίδευσης --στο πλαίσιο της οποίας το κράτος διαφυλάσσει την ποιότητα και την προοπτική των θέσεων εκπαίδευσης σε όλα τα ιδρύματα-- από τον επιτελικό έλεγχο ότι τηρούνται οι θεσπισμένοι κανόνες της ανταγωνιστικής συνύπαρξης ιδρυμάτων.

Στο πνεύμα των θέσεων, μια τέτοια μεταβολή αναμένεται να οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα επειδή, σύμφωνα με την κυρίαρχη φιλελεύθερη αντίληψη, η κοινωνική πρόοδος έρχεται μέσα από τη διαφοροποίηση και τον ανταγωνισμό, και όχι μέσα από εξισωτικές ρυθμίσεις. Η σχετική επιλογή αποτελεί, βεβαίως, πολιτικοϊδεολογικό και όχι «τεχνικό» διακύβευμα. Η εφαρμογή της εξαρτάται, κυρίως, από τη νομιμοποίηση με την οποία θα μπορέσει να επενδυθεί, και όχι από τον ορθολογισμό και την πρακτική αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων επιμέρους ρυθμίσεων, που δεν αποτελούν εγγενή χαρακτηριστικά τους.

Αυτό που είναι αναμφισβήτητο, ωστόσο, είναι ότι η διαφοροποίηση μεταξύ ιδρυμάτων που προωθούν οι θέσεις θα διευρύνει τις μεταξύ τους ιεραρχήσεις, με άμεση συνέπεια την αυξημένη κοινωνική ανισότητα, ιδιαίτερα όσον αφορά την πρόσβαση στις επίλεκτες Σχολές και Τμήματα. Η διεύρυνση των επιλογών για τους υποψηφίους --που αποτελεί στόχο σύμφωνα με τις θέσεις-- οδηγεί στην ίδια κατεύθυνση. Με βάση τη διεθνή εμπειρία, η παροχή περισσότερων επιλογών στο χώρο της εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια έχει οδηγήσει σε ανακατανομή ευκαιριών υπέρ των μεσαίων και των υψηλών-μεσαίων στρωμάτων, τα οποία είναι πιο ευαίσθητα σε ζητήματα εκπαίδευσης, καλύτερα πληροφορημένα και διαθέτουν περισσότερους πόρους ώστε να κάνουν τις καλύτερες επιλογές προς όφελος της μελλοντικής κοινωνικής κινητικότητας των παιδιών τους. Χαρακτηριστική, από την άποψη αυτή, υπήρξε στο Ηνωμένο Βασίλειο η πολιτική του New Labour να διευρύνει τις δυνατότητες επιλογής δημόσιου σχολείου στην αρχή αυτής της δεκαετίας, σε μια προσπάθεια να προσελκύσει πολιτικά μεσαία στρώματα. Συνεπώς, η επιζητούμενη διαφοροποίηση μεταξύ ιδρυμάτων ενέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει σε διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, χωρίς μάλιστα να προσφέρει τίποτα ουσιαστικό για την αναβάθμιση του έργου που συντελείται στα πανεπιστήμια.

Η ουσιαστική συκοφάντηση του πανεπιστημίου στις θέσεις του Υπουργείου

Η αίσθηση που αναδύεται από τις θέσεις είναι ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι σχετικώς υποβαθμισμένα και διεθνώς απομονωμένα. Η πραγματικότητα, όμως, είναι αρκετά διαφορετική. Η ελληνική πανεπιστημιακή κοινότητα είναι από τις πλέον διεθνοποιημένες. Πολύ μεγάλο ποσοστό των πανεπιστημιακών δασκάλων έχουν κάνει σπουδές σε άλλες χώρες και ένα επίσης σημαντικό ποσοστό έχει σταδιοδρομήσει ή σταδιοδρομεί σε ξένα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Ελληνικές ομάδες συμμετέχουν συστηματικά και δυναμικά σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα και η παρουσία των ελλήνων ερευνητών στις διεθνείς δημοσιεύσεις είναι αξιόλογη. Όλες αυτές οι επιτυχίες των ελλήνων επιστημόνων δεν οφείλονται μόνο στις προσωπικές τους δυνατότητες και στη δουλειά τους, αλλά και στις βάσεις που οι περισσότεροι απέκτησαν στα ελληνικά πανεπιστήμια.

Στις θέσεις υφέρπει η κριτική προς τα ελληνικά πανεπιστήμια ότι δεν βρίσκονται μαζικά στις πρώτες θέσεις κάποιων φετιχοποιημένων διεθνών ιεραρχήσεων, ότι δεν διαθέτουν νομπελίστες και άλλους αντίστοιχους ακαδημαϊκούς αστέρες στο προσωπικό τους, ότι δεν παράγουν μαζικά επαναστατικές ευρεσιτεχνίες και τεχνολογικά άλματα που να ανοίγουν και σημαντικές οικονομικές προοπτικές. Πρόκειται για κριτική η οποία, παραγνωρίζοντας το ρόλο των συνθηκών μέσα στις οποίες δραστηριοποιούνται οι πανεπιστημιακές μονάδες ανά τον κόσμο --και ειδικότερα τη θέση των χωρών και των περιφερειών στις οποίες εντάσσονται στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας-- οδηγεί εξ ορισμού σε υποτίμηση του ελληνικού πανεπιστημίου, ορθώνοντας μπροστά του ασαφείς και ταυτόχρονα εξωπραγματικές απαιτήσεις. Με μερικά ακόμη λογικά άλματα, η υποτίμηση αυτή αποδίδεται στα κρούσματα πελατειακής γραφικότητας που εμφανίζονται κατά καιρούς και τα οποία γίνεται προσπάθεια να καταστούν βασικό στοιχείο της εικόνας του πανεπιστημίου στην κοινή γνώμη, μιας εικόνας που αναπαράγεται σταθερά από τα ΜΜΕ. Σε μια τέτοια τακτική ουσιαστικής συκοφάντησης του πανεπιστημίου μοιάζει να στηρίζεται η, εξίσου αστήρικτη με την κριτική, προοπτική ριζικής αναβάθμισης του πανεπιστημίου μέσα από τη διοικητική του αναδιοργάνωση, την αυτονόμησή του από την κρατική εγγύηση των πόρων που απαιτούνται για τη λειτουργία και ανάπτυξή του και την υιοθέτηση διαδικασιών αξιολόγησης.

Η μηδενιστική κριτική για το πανεπιστήμιο, που χρησιμοποιήθηκε ως προσπάθεια νομιμοποίησης των προτεινόμενων αλλαγών και στο ανάλογο εγχείρημα προηγούμενης πολιτικής ηγεσίας, αφήνει να εννοηθεί ότι αποτέλεσμα των νέων ρυθμίσεων θα είναι η συνολική αναβάθμιση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και των σπουδών στην Ελλάδα. Ωστόσο, οι ξένες πραγματικότητες τις οποίες εξιδανικεύει συγκριτικά με την ελληνική --και ιδιαίτερα η πραγματικότητα των πανεπιστημίων στις ΗΠΑ-- δεν ανταποκρίνονται καθόλου σε εικόνα συνολικής υψηλής ποιότητας. Χαρακτηρίζονται μάλλον από την έντονη ιεράρχηση μεταξύ μιας σχετικώς μικρής ομάδας επίλεκτων ιδρυμάτων και μιας πολύ ευρύτερης μάζας ιδρυμάτων μεσαίου και χαμηλού έως πολύ χαμηλού επιπέδου. Η προσπάθεια να αντιγραφεί ένα τέτοιο μοντέλο δεν μπορεί να γίνει επιλεκτικά. Δεν μπορούμε να περιοριστούμε μόνο στην κορυφή, αφού η προνομιακή συγκέντρωση κάθε είδους πόρων στις επίλεκτες μονάδες προϋποθέτει την ουσιαστική και διαρκή απονίλωση των υπολοίπων, την οποία και αναπαράγει. Το συνολικότερο πνεύμα των θέσεων και των προτεινόμενων αλλαγών κλίνει προς το πρότυπο ενός ατομοκεντρικού πανεπιστημίου, όπου επιδιώκονται διαφοροποιήσεις και διαχωρισμοί, και όχι προς το πανεπιστήμιο ως συλλογικότητα. Συνεπώς, η μετάβαση από το αναφερόμενο ως μαζικό πανεπιστήμιο σε αυτό που εννοείται ότι απαιτείται σήμερα ενέχει διακυβεύματα που παραμένουν απολύτως αδιαφανή στο κείμενο των θέσεων του Υπουργείου.

Η κοινωνική λογοδοσία των πανεπιστημίων

Σημαντική παράμετρο στην περιρρέουσα κριτική κατά του πανεπιστημίου αποτελεί η απουσία «κοινωνικής λογοδοσίας». Τα πανεπιστήμια παρουσιάζονται ως οργανισμοί που δρουν λίγο-πολύ ανεξέλεγκτα. Όμως, η απουσία κοινωνικού ελέγχου όσον αφορά το πανεπιστήμιο («να γνωρίζει ο φορολογούμενος πολίτης πού πηγαίνουν τα λεφτά του») δεν στοιχειοθετείται. Τα πανεπιστήμια της χώρας μπορεί να διαθέτουν δομές αυτοδιοίκησης, αλλά τελούν ουσιαστικά υπό την εποπτεία του Υπουργείου, το οποίο καθορίζει το ύψος των πιστώσεων που καθένα θα λάβει, τον αριθμό των εισακτέων φοιτητών που θα δεχθεί --ακόμη και τον αριθμό των υπεράριθμων φοιτητών διαφόρων κατηγοριών που θα αναγκαστεί να δεχθεί με μετεγγραφή--,

τη φυσιογνωμία και τη γεωγραφική θέση των νέων Τμημάτων που θα ιδρυθούν, τον αριθμό καθηγητών και λοιπού προσωπικού που θα προσληφθεί κλπ. Συνεπώς, οι σημαντικότερες δυσλειτουργίες των ελληνικών πανεπιστημίων δεν συνδέονται με την απουσία κοινωνικής λογοδοσίας από την πλευρά των διοικήσεων των πανεπιστημίων, αλλά με τη χρόνια αδυναμία των πολιτικών ηγεσιών του αρμόδιου Υπουργείου να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την εύρυθμη λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης.

Οι θέσεις προβληματίζουν ως προς αυτό το σημείο επειδή εμφανίζουν ως λύση εκείνο που αποκαλούν μεγαλύτερη αυτοτέλεια των ιδρυμάτων, καθώς οι νέες τους διοικητικές δομές προβλέπεται να αναλάβουν και τμήμα των σημερινών αρμοδιοτήτων του Υπουργείου. Σε μια τέτοια προοπτική, ο βασικός κίνδυνος που ελλοχεύει είναι η αποποίηση των ευθυνών του κράτους, που θα οδηγήσει το πανεπιστήμιο στα ίχνη της τοπικής αυτοδιοίκησης: περισσότερες αρμοδιότητες και λιγότεροι πόροι.

«Σταρ σύστημα» στη διοίκηση των πανεπιστημίων

Η διοικητική αναδιοργάνωση των πανεπιστημίων αποτελεί την κεντρική --ή τουλάχιστον την πιο αναλυτική-- πρόταση του Υπουργείου. Με ασαφείς αιτιάσεις ως προς τις υπάρχουσες δυσλειτουργίες προτείνεται να καταλυθεί σε μεγάλο βαθμό η αυτοδιοίκηση από την πανεπιστημιακή κοινότητα --έστω και αν η ουσιαστική αυτοδιοίκηση στα ελληνικά πανεπιστήμια είναι μέχρι σήμερα εξαιρετικά περιορισμένη-- με τη συμμετοχή στη διοίκησή τους εξωπανεπιστημιακών παραγόντων. Χωρίς να διατυπώνεται ρητά, το πανεπιστήμιο καλείται ουσιαστικά να μεταφέρει στο εσωτερικό του τις διαδικασίες εναρμόνισης της παραγωγής γνώσης και επιστημόνων με τα δεδομένα της κοινωνίας και οικονομίας. Με μια τέτοια λογική έχει επιχειρηθεί η εισαγωγή μικτών διοικήσεων και σε άλλες χώρες, στην προσπάθεια να τερματίσουν τη μακρά πορεία επιτυχούς αυτοδιοίκησης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων --που τους επέτρεπε την αναγκαία απόσταση από τη συγκυρία καθώς αποτελούν, και πρέπει να αποτελούν, θεσμούς μακράς πνοής-- και την αντικατάστασή της από σχήματα πιο ευαίσθητα στις βραχυπρόθεσμες συνθήκες και πιέσεις και, συνεπώς, στον αναπροσανατολισμό των στρατηγικών τους μέσα από την αμεσότερη έκθεση και υπαγωγή τους στην οικονομική συγκυρία.

Σύμφωνα με τις θέσεις του Υπουργείου, στις μικτές διοικήσεις θα συμμετέχουν εξωπανεπιστημιακοί παράγοντες ως μεμονωμένες προσωπικότητες και βάσει των επιτευγμάτων τους στο χώρο της επιστήμης, των γραμμάτων, των τεχνών, των επιχειρήσεων και της ευρύτερης κοινωνίας. Η πρόταση αυτή, που με αξιοπερίεργο τρόπο εμφανίζεται ως προάγουσα την κοινωνική λογοδοσία, είναι προβληματική τόσο ως προς τον δημοκρατικό έλεγχο των διαδικασιών υλοποίησής της, όσο και ως προς την αντίληψη από την οποία εμφορείται: ότι δηλαδή άτομα που διακρίνονται στον τομέα τους έχουν και τα απαιτούμενα προσόντα για να διοικήσουν έναν πολύπλοκο και ιδιόμορφο οργανισμό όπως το πανεπιστήμιο. Πρόκειται, και πάλι, για μια φιλελεύθερη αντίληψη που θεωρεί ότι η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη βασίζεται κυρίως στα άτομα και τα προσωπικά τους επιτεύγματα (σε ένα είδος σταρ σύστημα, που συνδέει τους χώρους της πολιτικής, των επιχειρήσεων, της τέχνης, της φιλανθρωπίας και της επιστήμης μέσω προσωπικοτήτων που κινούνται με άνεση σε πολλούς από αυτούς τους χώρους), και όχι σε συλλογικότητες και συλλογικά επιτεύγματα. Πρόκειται για γνωστή και θεμιτή ιδεολογικοπολιτική θέση, όχι όμως απολύτως αναμενόμενη από τον πολιτικό χώρο στον οποίο κινείται το κυβερνών κόμμα.

Συνολικά, οι θέσεις του Υπουργείου για τις απαιτούμενες αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μάλλον απογοητεύουν. Δεν ορίζουν σαφώς το πρόβλημα, δεν αναφέρονται στο ρόλο της ως μηχανισμού κοινωνικής αναπαραγωγής και οικονομικής ανάπτυξης και στην εξέλιξή του κατά τις τελευταίες δεκαετίες και, ως εκ τούτου, δεν αναφέρονται και στις επιπτώσεις που αναμένεται να έχουν στο επίπεδο αυτό οι προτεινόμενες αλλαγές. Με τον τρόπο αυτό περιορίζουν το ζήτημα της αναδιάρθρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ζήτημα απλής αναδιοργάνωσης της δομής και των διαδικασιών διοίκησης και εσωτερικής λειτουργίας. Παράλληλα, μοιάζουν απολύτως επηρεασμένες από τις στερεοτυπικές αιτιάσεις εναντίον του πανεπιστημίου (πελατειακές σχέσεις, κομματισμός, οικογενειοκρατία), τις οποίες και ανάγουν σε συνολική του εικόνα που πρέπει να αλλάξει. Τη διευθέτηση δε του προβλήματος που έχουν ασαφώς ορίσει, βλέπουν μέσα από την εισαγωγή ενός μοντέλου διοίκησης και λειτουργίας πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που απαντά στον αγγλοσαξονικό κόσμο, χωρίς να μοιάζει να υπάρχει επίγνωση των δυσκολιών, αλλά και των

παραμορφώσεων, που θα προέκυπταν από ένα τέτοιο εγχείρημα.

Το πολύ φτωχό ουσιαστικό περιεχόμενο των θέσεων συνδυάζεται και με άστοχους πολιτικούς χειρισμούς και ενέργειες που, επίσης, δεν προδικάζουν θετικά αποτελέσματα. Η υιοθέτηση μηδενιστικής κριτικής με λόγια και έργα όχι απλώς δεν προδιαθέτει θετικά, αλλά και προσβάλλει τους λειτουργούς της πανεπιστημιακής κοινότητας. Μόνο με τη συνεργασία των λειτουργών αυτών που αφιερώνουν τη ζωή τους στα ΑΕΙ και τα ερευνητικά κέντρα της χώρας θα μπορέσει να προχωρήσει οποιαδήποτε μεταρρύθμιση και ανασκευή προβληματικών καταστάσεων που έχουν επισωρεύσει κυρίως οι ερασιτεχνικοί σχεδιασμοί, οι αποφάσεις με πολιτικά κριτήρια και, συχνά, η απλή ανικανότητα ηγεσιών που έχουν περάσει από το Υπουργείο Παιδείας. Η αξιοπιστία των προθέσεων του Υπουργείου πλήττεται από κινήσεις όπως η προνομιακή ανάθεση στις συνδικαλιστικές οργανώσεις καθηγητών και ερευνητών μεγάλου ερευνητικού προγράμματος, ενόψει μάλιστα της προώθησης του νέου θεσμικού πλαισίου και σε αντίθεση με τις στεντόρειες διακηρύξεις περί αξιολόγησης σε όλα τα επίπεδα, περί αξιοκρατίας και αριστείας. Δεν πρέπει, συνεπώς, η σχεδόν καθολικά αρνητική πρώτη αντίδραση στις θέσεις του Υπουργείου από πρυτάνεις, Σχολές και Τμήματα να ερμηνευθεί με τον εύκολο τρόπο ότι η πανεπιστημιακή κοινότητα δεν θέλει αλλαγές επειδή αποτελείται από μέτριους επιστήμονες, «βολεμένους» και πολλαπλώς υποτελείς. Η πανεπιστημιακή κοινότητα επιζητεί θετικές αλλαγές στη βάση αξιόπιστων προτάσεων και καλόπιστης κριτικής. Θα είναι μια ακόμη χαμένη ευκαιρία αν το Υπουργείο δεν αντιληφθεί την πραγματική κατάσταση και δεν ανταποκριθεί. Υπάρχει ακόμη χρόνος και συνθήκες για κινήσεις προς τη σωστή κατεύθυνση.

[\[Σχόλια και συζήτηση για το άρθρο στο ιστολόγιο των Ενθεμάτων\]](#)

****Ο Θωμάς Μαλούτας είναι αντιπρόεδρος του ΕΚΚΕ και διδάσκει στο Τμήμα Γεωγραφίας, στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο***